

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVI

Número 2264

15 cèntims = Atrassats, 30

Barcelona 28 de juliol de 1922

A LA PLATJA

(c) Ministerio de Cultura 2006 Què vols que't digui!... Trobo que fas masses monades per a tirar-te a l'aigua.

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

Del 24 de juliol al 15 d'agost

Exposició i Venda de Novetats d'Estiu

Preus sorprenents durant els dies d'Exposició

Neveres, Geladores, Filtres, Mosquiteres, Hamaques, Sombreros lona i dril, Sombrilles, Vanos, Bastons, Calçat sola canem, *Mundos*, Maletes, Sacs mà, Despertadors, Rellotges pulsera, Motxiles, Bandes alpinista, Thermes, Sillons vímet

Articles per a bany, camp i platja

Perfumeria «Green», Rom Quina i Colònia en frasquera i a doxo, la més superior i barata; perfum intens

De venda exclusiva en aquests Magatzems

Seccions Camiseria i Gèneres de punt

Descompte 10 per 100 sobre els preus marcats

Confeccions i sombreros senyora i nenes, models autèntics de Paris. Grans descomptes

Liquidem els barrets de palla per a cavaller a preus irrisoris

Rebaixa Extraordinària

Llosa, Cristall i Bateria de Cuina

PREUS MAI VISTOS

Per a donar idea de la present rebaixa, vegi els preus marcats en els següents articles:

LLOSA

Piats sopers forts, dotzena . . .	5'20
Piats plans forts, dotzena . . .	5'20
Piats postres forts, dotzena . . .	2'60
Tassa i plat café llosa decorada, la dotzena . . .	15'80
Tassa i plat café porcelana decorada, la dotzena . . .	16'90
Tassa i plat café Esmorzar, llosa, la dotzena . . .	15'80
Bols llosa superior, la dotz. . .	11'60
Querres llosa, la dotzena . . .	3'95

CRISTALLERIA

Vasos forts aigua, dotzena . . .	5'—
Vasos forts vi, dotzena . . .	4'—
Copes m. cristall, aigua, dna. . .	9'60
Copes m. cristall, vi, dotzena . . .	9'50
Copes m. cristall, Jerez, dna. . .	9'—
Copes m. cristall, llicor, dna. . .	5'50
Jerros aigua, un	2'80
Fruiters peu, un	1'75
Floreros decorats, el parell . . .	2'40
Joc cervesa amb safata, sis peces	18'50
Joc aigua decorat, un	2'75

BATERIA DE CUINA

Joc tres olles porcellana, nùmeros 12, 16, 20	14'60
Joc tres cassoles porcellana, nùmeros 14, 16, 20	8'60
Joc tres vasos porcellana, nùmeros 8, 10, 12.	4'70
Joc tres paelles, n.º 14, 18, 22. . .	2'50
Cafetera filtre, 8 tasses.	2'00
Coladors tè, alumini	1'—
Coladors porcellana	1'75

FANTASIES PER A TAULA

Sucrera cristall c. metall	1'90
Mantequera cristall c. metall. . . .	3'95
Vinagreres cristall c. metall.	3'95
Biscotxeres cristall c. metall. . . .	2'50
Entremesos cristall c. metall. . . .	7'50
Jerros aigua cristall c. metall. . . .	4'50
Sillons vímet, a	11'40
Hamaques superiors, a.	11'25
Sacs pell artificial, a	6'20
Maletes pell artificial, a	15'50
<i>Mundos</i> vienesos, a	56'—

Sastreria SERRA

Pla de la Boqueria, 8, Rambla.-Barcelona

TEMPORADA
DE ESTIU
1922

Exposició permanent de les últimes novitats
Trajos a mida des de 115 pessetes
Gabardines » » 90 »
Immens assortit en gèneres del País i anglesos

SWAN

SAFETY
OMPLE AUTOMATICAMENT

Diu el dit: « Posa't tranquil i fes-te retratar d'esquena »; i compra't una "Swan" per a treure'l ventre de pena.

DESDE 22'50 Ptas.

EN LES PRINCIPALS PAPERERIES

MABIE TODD & CO LTD. -FABR. 133-135 OXFORD ST. LONDRES
AGENT G^{ra}: HENRY M. REIS PROVENÇA 304 BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

LES DIETES

En la Delegació d'Hisenda de Barcelona, s'ha rebut un ofici d'En Cambó, participant que s'acolleix al Reial Decret de tal dada. Volia dir, que reivindicava les sis mil pessetes anyals que li pertocquen com a ex ministre. Així, En Cambó, cobrarà cinc centes pessetes mensuals, per haver treballat uns quants mesos cobrant-ne quatre vegades més. Cobrarà mil pessetes de més a més, com a diputat.

Si En Cambó treballa com a diputat ha de cobrar com a diputat, però si no treballa com a ex ministre ha de deixar de cobrar. An aquí està tota la justícia de les dietes que s'acaben d'assignar als diputats. Treballen? Doncs han de cobrar. No hi ha ningú que treballi gratis, i si ho fan, és que clandestinament se assignen quantitats que els remuneren. Ara bé. Com que l'Hisenda és pobra i les dietes representen una nova despesa, per a rescabalar-la se podria fer que En Cambó renunciés al sou que cobra per haver treballat, ingressant el sou a que té dret per la seva feina parlamentària. De tots els ex ministres, de tots els ex subsecretaris, de tots els ex directors generals, desposseïts dels sous als que no tenen dret perquè no realitzen cap funció, s'extreuria la quantitat suficient per a pagar als diputats, realitzant-se una obra de justícia.

Si an a mi, periodista, me paguen una informació, perquè no ha de cobrar un diputat una interpelació? Si no dono gratis un article, perquè ha de donar, sense honoraris, un discurs un diputat? Si tots els poders, el moderat i l'executiu cobren, per què no el legislatiu? Si té paga el porter del Congrés, per què no l'han de tenir els diputats per Barcelona? Se miri per on vulgui, els diputats tenen raó, i encara més, si tenim en compte, com ha fet en un article Juli Camba, que l'acta dels diputats ha estat un acte de filantropia. Se podien assignar dues mil, tres mil, cinc mil pessetes, i s'han contentat amb mil? Recordem els sous dels consellers de grans companyies, sous que ells mateixos se donaven; recordem els honoraris que els adminis-

tradors del Banc de Barcelona se votaren, per a comprendre l'abnegació dels diputats, senyors del pressupost, i filantròpics votants de mil pessetes.

Nosaltres, barcelonins, podem comprendre millor que ningú, la lògica remuneratòria dels diputats. En els dies de la preponderància republicana, va sortir elegit el senyor Jaume Anglés. El senyor Anglés fou diputat, però continuava essent boter i encara que la bota i l'acta no són incompatibles, el senyor Anglés i la Unió Republicana que l'havia elegit, se troben amb un dilema terrible: O fer botes o fer discursos. O Congrés o Boteria. O el pa de cada dia o la sessió de cada tarda. Aleshores, el partit se reuneix i vota cinc centes pessetes per al senyor Anglés.

Fou el precursor. Barcelona fou, també, la precursora de les dietes als diputats. Per això, per a que no's tinguin de fer subscripcions per als futurs senyors Anglés, i per a poguer dir que els catalans havien estat els primers, fins amb això de les dietes, que jo voto, per primera vegada amb En Lerroux, que volgué les mil pessetes, i a ésser possible, aquella mateixa tarda.

PARADOX

«El pavo»

En Marquina ha tingut un gran èxit, fins ara indiscutible, amb *El pavo real*. Ha tingut més sort que En Lerroux, que's va passar anys i anys anunciant-lo, i a l'últim, no arribà. Signes dels temps... El «pavo», ha esdevingut «pavo real».

Però hi han tres «pavos»: el republicà, el reial i el de debó. Un amic nostre, que havia perdut el republicà, no ha volgut perdre el de debó, abandonant, pràcticament, al reial.

Fou així. Portava la família a veure la comèdia poètica d'En Marquina. Hi surten nens, i volia que els seus nens la veiessin. En total, eren quatre:

—Quatre butaques—demanà.

Ils hi donaren.

—Quant és?

—Vint-i-vuit pessetes.

—Còm?

—Vint-i-vuit pessetes, a set pessetes butaca.

El nostre amic, calmosament, tornà les butaques:
 —No'm convenen.
 Se girà cap a la seva dona, estranyada:
 —Són vint-i-vuit pessetes... Anem. Demà compraràs un «pavo» de debó.
 Històric, com s'acostuma a dir.

«La nostra parla»

No sabem què ho fa, però des de la Conferència Catalana, els homes de la «Lliga» han agafat una afició desmesurada a parlar castellà, ni més ni menys que si fossin *niños bien* del capvespre del Passeig de Gràcia.

Recentment, la «Lliga» ha subvencionat un diari de quinta categoria redactat en castellà, i un dels regidors regionalistes més caracteritzats subvenciona també, segons afirmen males llengües, un setmanari escrit també en l'idioma amb que l'Amós Salvador injúria a Catalunya.

A Telèfons, l'altra tarda, un periodista «lliguero» se tancà en una cabina i demanà:

—Cuatro, cero, San Pedro.

Nosaltres, en sentir demanar el número de telèfon d'En Cambó, afinàrem l'orella. Sentírem un timbre que contestava:

—¡Oiga! ¡Oiga!—feia el que comunicava —¿Es casa de don Francisco Cambó? ¿Si?...

—¡Ah! ¿Es usted?

—¡Oigame, Don Francisco! ¿Podría verle yo esta noche?

—Si, señor, para lo del empréstito... A las diez y media, eh?

—Bien. Muchas gracias.

Nosaltres, intrigats, demanàrem a un company:

—Escolti: perquè parlen castellà aquests dos catalans?

—Home, perquè són de la «Lliga»!

L'advocat radical

Al Palau de Justícia, un advocat radical defensava fa pocs dies, a un individu acusat d'escàndol públic i agressió a l'autoritat. L'home volgué cercar alguna atenuant al delicte.

—Els testimonis que han desfilat han estat d'acord amb el mal exemple que el meu client rebia a casa seva: el seu pare era un borrarxó, el seu germà un gandul, la seva mare portava una vida de disbauxa...

L'advocat radical feu una pausa i després:
 ...en una paraula, allò era una veritable república...

Una idea per a no pagar

Quantes vegades ens havem queixat de que l'Ajuntament sempre cobra. Doncs, bé, ara no vol cobrar. No senyors, tal com sona, és dir, amb certa condició, si aquesta es troba.

Veureu: a un quiosquer de periòdics de la Rambla, força conegut per cert, passà el mes de maig sense que a la Casa de la Vila l'amonestessin per a pagar.

L'home prou preguntava pel seu rebut, ningú li sabia donar raó.

Quan a últims de juny, ve't aquí que's presenten a cobrar el mes corrent i el de maig, amb la particularitat de que el rebut de maig, era extès el dia 23 de juny.

Figureu-vos l'enrabiada del quiosquer perquè no li havien cobrat al dia corresponent; al·legava que d'aquella manera era massa carregós per a ell, i tenia raó l'home.

Al nostre quiosquer se li va ocórrer una idea i preguntà:

EL SENYOR ESTEVE AMOINAT

—Amb això de la dreta i l'esquerra catalanes, no sé mai qui em vol enredar més!

Boqueria Street

Cada cosa a la seva època: Es per això que si al segle passat Barcelona tingué un carrer de la Tapineria, una Font del Gat, el *Jardí del General*, el merinyac i el popular *Senyor Esteve*, que tots han sigut prou ben estudiats i criticats pels nostres escriptors, avui com ahir, Barcelona també té, un carrer, una font, un jardí, una modalitat en el vestir, i un tipu d'hom que passaran a la Història, i que si no són criticats aquest segle, no dubtem gens de que ho seran en el primer que vindrà.

Nosaltres avui, volem deixar uns quants detalls, perquè els nostres precursors en el difícil o fàcil art de la ploma—això va segons la grapa de cada hu—puguin fer-los servir el dia que's decideixin a estudiar el nostre típic—tant o més que el de la Tapineria—carrer de la Boqueria.

Si anéssim a estudiar la geneologia del senyor Pepet, que té botiga al carrer de la Boqueria, indubtablement hi trobaríem quiscún avant-passat, que hauria tingut la seva humil tendeta de betes-i-fils, o de «Tejidos de Lana y Algodón» per allí els barris de Ribera. Ço que ja seria més difícil seria el trobar un tipu únic de botiguer segle xx. Així com al segle passat, quasi bé tots—la majoria—tenien un mateix ideal polític, el botiguer d'avui, si és dels que tenen uns quants mils duros, indubtablement és de la «Lliga», defensor d'En Cambó a peu i a cavall, ço és ministre o ex ministre, i enemic acèrrim de la Comissió Mixta, quan aquesta l'obliga a tancar a les set.

Després d'aquest, hi ha l'altre, el que té molts mils duros, segurament casa pròpia, concurreix al cabaret del «Palace» i fuma en pipa perquè ha vist que hi fumen els «corridos». Aquest és de l'U. M. N., parla i fa parlar a ses filles en *bien*, perquè així fa Pàtria, segons ell. Aquest no s'assembla amb res a l'altre, a no ésser en que també renega de la Comissió Mixta, i sent pel calaix un amor profund.

Com que malhauradament en tot el carrer no hi ha cap barber, han tingut de fer el seu Club a casa En Manel—el botiguer que els és simpàtic a tots, perquè a tots dóna la raó.—Allí hi va el de la «Lliga», el de l'U. M. N., el corredor que és federal i l'estudiant separatista i sindicalista, que fa all-i-oli amb el dependent del senyor Manel. Aquest, xicot viu—imprescindible a la casa,—atia sempre els uns contra els altres, i entre ell i l'estudiant, amb pretensions d'escriptor, es fan un panxó de riure, quan veuen que els senyors de pes s'enfurismen, perquè sols troben bones

DAVANT DE L'OBJECTIU

—Tapem; no estic per retrats d'aquesta mena.

—Còm és que havent passat tot el mes de maig sense que'l pagués, aquest rebut no ha sigut portat a l'executiva?

Li respongueren:

—Perquè no hi van.

I aleshores nosaltres, que estavem presents, cridàrem al quiosquer i baixet baixet, per a que l'altre no ho sentís, li diguerem:

—Teniu alguna influència bona a l'Ajuntament?

—Sí—feu ell amb el cap.

—Doncs apa, no badeu—afegírem,—que's cuidi de que els vostres rebuts es facin fonedissos... Qui ho sabrà!...

El quiosquer somrigué i ens mirà expressivament.

—Es una solució.

les pròpies teories. El senyor Manel per això, quan criden, diu que no els deixarà entrar més, ja que ell respecta a tothom, i sap donar sempre que convé una pesseta per a «La Protectora» o per a *L'Estevet*, igual que la donaria per a una altra cosa.

L'hora típica d'aquell carrer, és a les set. An aquella hora, és el carrer de la Boqueria l'aparador de les noies maques de Barcelona. Totes o quasi totes hi desfilen, amb son mirar alegre i son pas decidit, fent tremolar els cors de tots els joves que les veuen i fins el d'algun «corrido» vell, que encara es veuria en cor de fer conquesta, si no tingués por de sentir a son darrera la rialla mofeta de l'aprenent, que sap que en això li porta ventatge.

El tipu superior a tots, també hi és. Pregunteu qui és, a qualsevol d'aquell carrer, i vos diran que és el Marquès, un marquès de debó, sense trampa ni cartró, amb quartos, gossos i soci de la Federació Monàrquica Autonomista, per a no semblar un botiguer.

Es aquest qui porta el pendó quan el Combregar General, i també és ell el President de l'«Associació de veïns», ja que així com la «Lliga» fa el front únic contra l'esquerra, i l'U. M. N. el fa contra la «Lliga», els veïns del carrer de la Boqueria, el fan en favor de son carrer, pel qui senten un gran amor, doncs no fa molt que l'han fet entarugar, i no ens estranyaria gens que, agafant les coses per la punta dels cabells, el millor dia, per deixar-nos passar per allí, ens vulguin mirar la sola de la sabata perquè no hi portem claus — que podrien fer mal als tarugos—i les mans, no fos cas que embrutessim els marbres dels aparadors.

BOLVA

DIVUIT ANYS!

Divuit anys! Edat formosa!
La vida és un bell encís.
La rosa encar no té espines.
La terra és un paradís.

Divuit anys! Edat excelsa
que subjuga l'esperit
i fa les més grans proeses
sense mires al profit.

Les passions apareixen
com l'aigua d'un lrollador
i es desdenya un regi soli
a canvi d'un bes d'amor.

Amor!... Concepció divina,
degotall de fe exemplar!...
Qui, als divuit anys, imagina
que l'amor pot enganyar?

Divuit anys! Edat formosa!
La vida és un bell encís.
La rosa encar no té espines.
La terra és un paradís.

MARIAN AMAT

TELO ENLAIRE

NOVEDADES

La pensada de posar preus populars ha sigut un èxit.

La Barcelona de bon gust ha admirat i palesat degudament el carinyo que sent per la Irene Alba i En Joan Bonafé.

Montmartre, assolí l'èxit de sempre.

La temporada de comèdia d'aquesta casa deixarà, com sempre, bon record.

TIVOLI

La *Marieta* s'ha retirat per fi. Ja era hora. No per a res, però li calia descans. Que reposi la noia, que si per cas ja hi tornarà.

L'ha substituïda l'obra de tant èxit, *El misteri de Saint Cloud o el crim del Pegot*.

Plens i fora.

GOYA

L'èxit s'ha imposat i les representacions de *El pavo real* s'han perllongat, amb gran satisfacció per part del públic que pot així admirar la joia més preuada del gloriós poeta Eduard Marquina, i per part nostra que hem vist que'l teatre no és pas mort quan hi ha quelcom que veritablement sigui vida.

El «Goya» s'ompla, s'ompla de gom a gom cada dia i seguiria omplint-se mentre es representés *El pavo real*, la producció excelsa.

Dimecres, En Collado, celebrà el seu benefici. Donant una demostració més de la seva gran modèstia i talent, En Collado no volgué que hi hagués variació de cartell.

Dissabte, per la tarda, tingué lloc la funció en honor de l'Eduard Marquina.

El gran poeta rebé merescudament l'homenatge únic de tot el públic de Barcelona.

Demà passat, si el públic no exigeix un nou ajornament, es comiadarà la companyia amb les últimes representacions de *El pavo real*.

**

Després d'acabada la funció d'honor celebrada per la tarda al teatre «Goya», l'Eduard Marquina es traslladà a l'estació de França on acudiren un estol d'artistes, quasi bé tots els que integren les companyies que actualment actuen aquí, i d'intel·lectuals a donar-li l'adéu.

L'actor de la companyia d'En Santpere, senyor Zanón, feu entrega a l'Eduard Marquina d'una formosa placa sobre cobre, amb una entusiasta inscripció.

La senyora Pla, característica de la mateixa companyia, junt amb la bella tiple Inés García, ofrenaren a l'eximí poeta Eduard Marquina, magnífics rams de flors que el poeta agrai amb sentides frases de remerciament.

Al marxar el tren, es tributà una xardorosa ovació a l'autor de *El pavo real* que ha gaudit merescudament d'una franca i lleal demostració de vera simpatia.

VICTORIA

Per a reforçar el programa un xic exaurit de *Mala madre!*, ha vingut l'estrena del drama en tres actes, del nostre estimat amic Angel Samblancat, *Iris*.

Una veritable sorpresa ha sigut per a nosaltres l'estrena de *Iris*, car, francament, no esperavem trobar en ella aquelles condicions essencials que precisen a una producció teatral i, en canvi, les poseeix. En Samblancat després de triomfar com escriptor, triomfa com a dramaturg. Molta intensitat, molta justesa i, sobretot, molta ponderació.

Naturalment que no és una perfecció, ni tal cosa es pot demanar, tractant-se de qui fins ara estava allunyat de l'art teatral.

L'interpretació ajustada, destacant-se la senyora Herrero, en el personatge de *Iris* i del senyor Fuentes, en el de *Gabriel*. Els demés bé.

Resta tan sols dir que el públic des dels primers moments, rebé l'obra amb entusiasme que anà creixent a mida que avençà la representació, sol·licitant, a cada final d'acte, la presència de l'autor, que no pogué fer-ho per trobar-se absent.

Les nostres més chorals felicitacions a l'incansable Angel Samblancat.

CÓMICO

Que és gran Barcelona! segueix essent l'obra del dia... i que n'hi ha per a estona. S'aplaudeixen els quadres de *La Rambla* i *La Vicaria* i es riu i no s'aplaudeix menys al ja popular *Nandu*, que tan magníficament, com ell sap fer-ho, interpreta el simpàtic Galcerán,

BOSQUE

Dijous de la setmana passada, debutà la companyia de revistes amb *El Príncep Carnaval* que, no és per dir-ho, però estem per dir que obtingué encara més èxit que quan s'estrenà.

Bona part d'aquest èxit es deu a l'Adela Taberner, tan simpàtica com sempre, i a l'empresari, que no ha escatimat cap esforç per a que la presentació de *El Príncep Carnaval* fos digne de la casa.

COMEDIA

Els últims Rovellats, *El Uadre* i *Fugada suprema*, han sigut les obres que, durant les festes de Sant Jaume, han fet que aquest

bonic i còmode coliseu es vegés concorridíssim, havent-hi contribuït molt, el bon acert amb que foren interpretades, fent-hi tots els d'aquesta casa un treball meritíssim, molt particularment la senyoreta Valero.

També s'estrenà, com a cosa extraordinària, *Pallasso*, d'En Ovidi Escalé.

Es tracta d'una obreta en un acte de molta intensitat dramàtica, havent sigut sacrificat, an aquesta, la lògica de la seva argumentació; és l'únic defecte al nostre modest entendre.

El públic aplaudí molt a tots, autor i intèrprets.

TEATRE D'ART

L'obra d'En Maeterlinck, *Monna Vanna*, no és pas de les més fàcils d'interpretar, ni tampoc d'ésser compresa.

El sacrifici de la dona incompresa, és d'una tan alta espiritualitat, que moltes vegades deixa decepcionat al gros públic. De tota manera, dissabte, a l'«Estudi Cirera», fou compresa i estimada com cal.

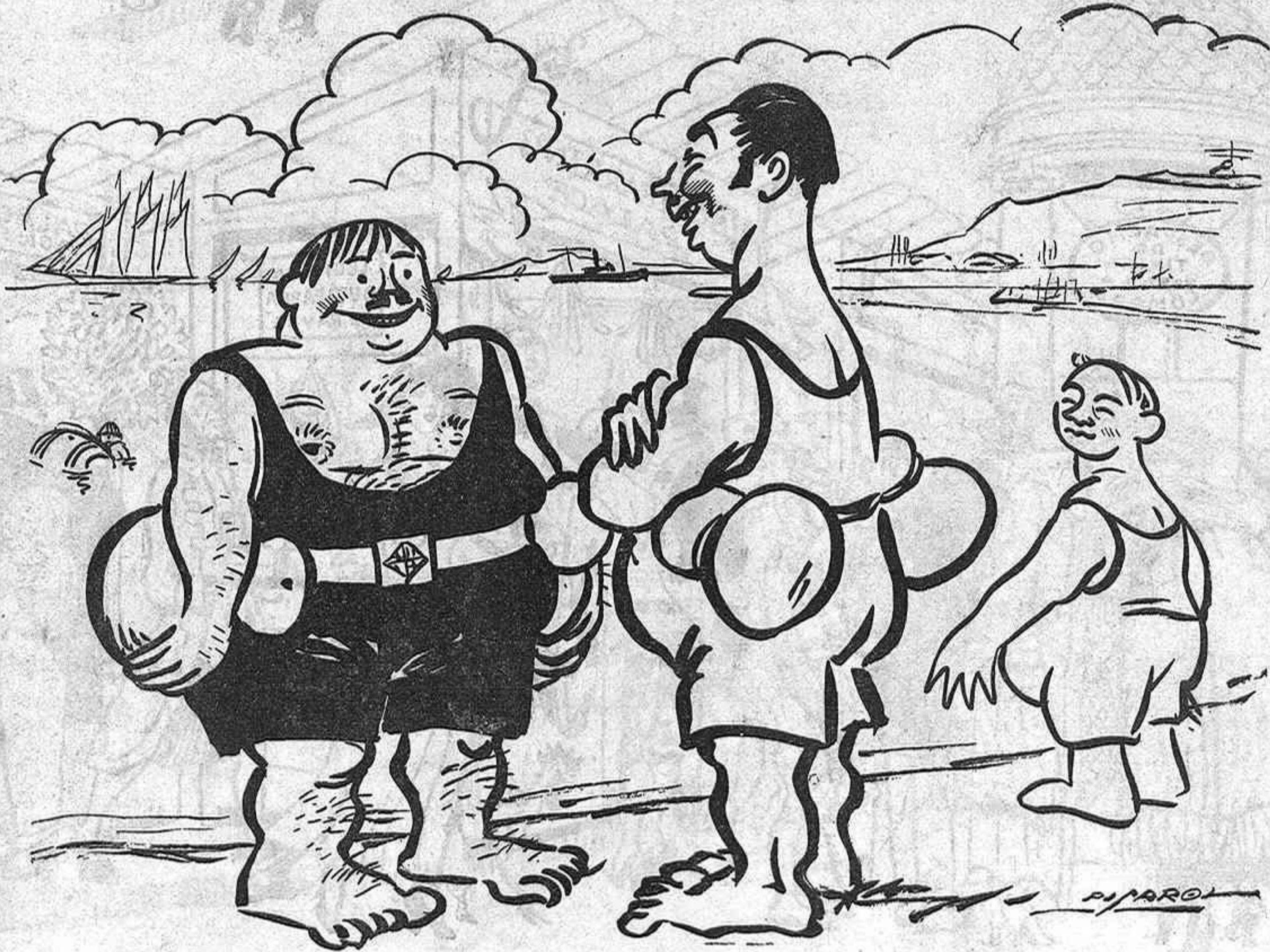
La senyora Nicolau el comprèn, el sent el personatge de *Monna*, però la seva veu mancada d'aquella modalitat tan necessària en aquesta obra, de vegades produeix cert desencant. No vol dir això que la senyora Nicolau no hi posés tota l'ànima i tota la seva bona voluntat, en la tasca, prou difícil, a ella encomanada.

El senyor Giménez, just i ponderat en la seva part. Els senyors Guitart, Cumelles, Grasés i els demés, bé.

La presentació... la presentació, val més donar-ho tot a la santa bona voluntat.

Ara que els trajos, cosa molt remediabile, ens feren recordar a *La Favorita*.

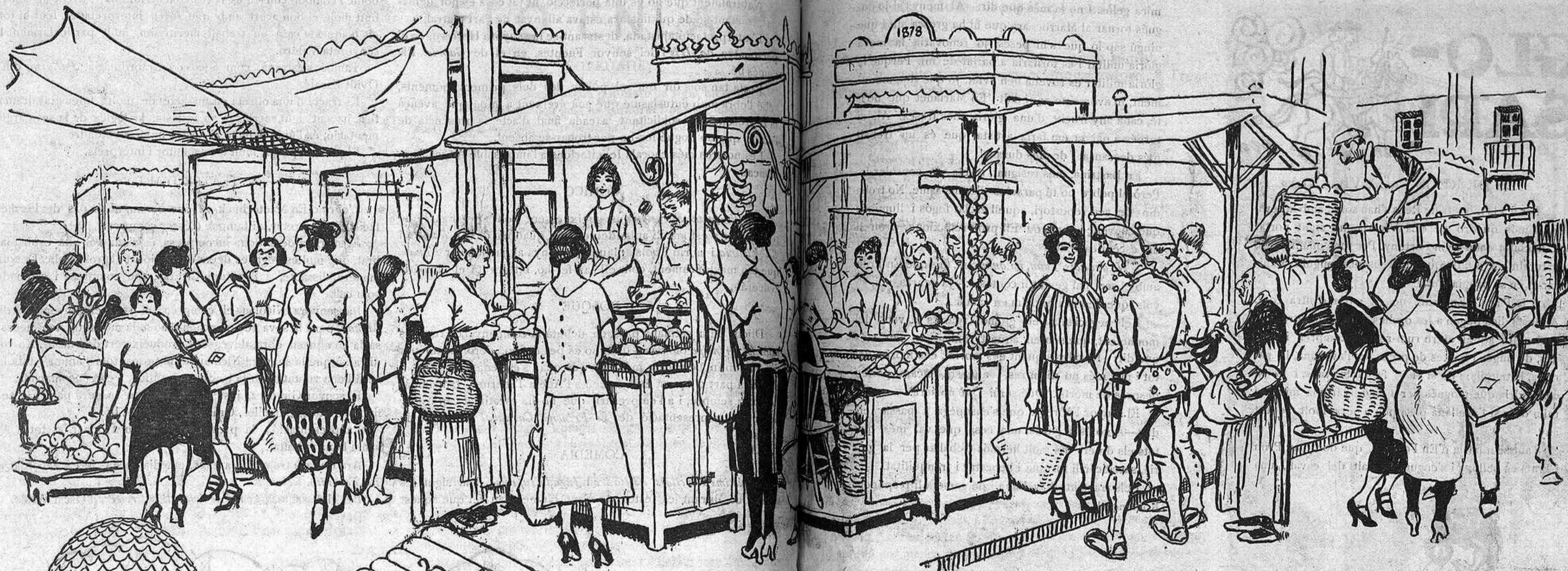
Per al dissabte, *El vano de Lady Windermere*, d'Oscar Wilde.

DOS CONTERTULIANS

—Cada dia ens trobem...
—I cada dia més grassos! Això de que els banys aprimen és una enredada.
—Ja veurà; és que hi ha masses merenderos per aquí a la vora.

El mercat d'avui

El mercat del pervindre, si no s'arregla això dels preus

ELS DE REUS I «LA VICARIA»

Per fi, els xiquets de Reus s'han sortit amb la seva. El famós quadro de «La Vicaria» ha sigut portat a la ciutat natal d'En Fortuny. Per uns quants dies, naturalment, a fi de que els reusencs puguin admirar-lo en sa pròpia ciutat.

A la Plaça d'En Prim, no es parla d'altra cosa. Aquests dies pugen a les orelles d'En Prim altres paraules que aquell etern rum-rum de compres i vendes, de pugues i baixes de preus de l'avellana, la garrofa, l'atmetlla, i de si el vi fa tants graus, i de si convindria que ploqués per a engreixar una mica el raim o de si l'avellana pesa poc o pesa molt aquest any.

Tant se'n parla d'En Fortuny, que don Joan Prim i Prats es belluga i s'engunieja dalt del cavall, una

BANYISTA D'ARA

—Les carabasses les porto per luxe. Perquè jo sóc de les que saben nadar i guardar la roba.

mica gelès. I no fa més que dir:—Al menys si jo pogués tornar al Marroc, ara que hi ha gresca allí i que ningú sap lo que s'hi pesca, jo renovaria la meua glòria militar i es tornaria a parlar de mi. Perquè la glòria militar es rovella ben aviat: Jo que tinc monument, m'avorreixo aquí dalt i En Marianet que no'n té, cada any frueix d'una glòria més fresca. Ai, si tornés a nàixer em faria artista, que és un treball més descansat i de més durada!

En Bartrina, més resignat, tracta de consolar-lo. Però el pobre no té paraules d'entusiasme. No troba dins del seu repertori, aquell esclat fogós i lluminós que convenç i commou. Ell prou reflexiona, prou li diu escèpticament:

—No analices, Juan, no analices... fins que En Prim amb el seu mal geniote li contesta:—Ja veuràs, noi, si vols que t'escolti parla'm en català...

I els negociants i els gitanos reunits davant del monument, que senten aquest diàleg, no fan més que dir:—Nosaltres quant ens morim, ens morim del tot i mai més no diem res; i aquests encara parlen després de morts... Què serà? Què no serà?

El senyor Fàbregas que s'ensopega a passar els diu:—Això és la glòria, una cosa que val més que tots els diners. És molt hermós treballar per la glòria, sacrificar-li fortuna i benestar i tranquil·litat...

I els tractants d'avellana i de garrofa li responen: Romanços!

XARAU

Conferència telefònica

- Senyoreta!
- Digui!
- 2-0-4-2- F.
- Molt bé.
- Es el 2-0-4-2 F?
- Si senyor, digui.
- Ets En Lluís?
- El mateix, digue's Ramon.
- Tots bons?
- Tots bons per ara.
- Mira que'n fa de temps que no ens hem vist!
- Oh sí!
- I la teva dona?
- Bé. I la teva mare?
- No tregui la comunicació, senyoreta!
- Parlem, senyoreta!
- Escolta.
- Digue's Ramon.
- Se sent bé, oi?
- D'una manera meravellosa.
- Me fa l'impressió de que ets aquí mateix, a un metre cinquanta.
- A mi em sembla que t'estic veient, que't toco.

—Escolta, Lluís: em pots fer un favor?
 —Que dius?
 —Si em pots fer un favor?
 —Crida més, home, que quasi no et sento!
 —Necessito trenta pessetes aquest vespre... Trenta pessetes! Pots deixar-me-les?
 —.....
 —Escolta!
 —.....
 —Senyoreta! Lluís! Centre!
 —Noi, no et sento de res. Valdrà més que ho deixem corre. Records.

FERRÀN D'EGARA

FOOT-BALL

Español-Avenç

En el camp realista es va jugar aquest partit que va ésser presenciat per un numerós públic, guanyant l'Español per 6 goals a zero, que foren fets per En Peidró, el primer, segon i quint, l'Espencer, el tercer i quart, i En González que feu el sext. Els nois de Sant Andreu, volien fer el goal de l'honor, però no varen poder, no per manca de ganes, sinó perquè l'Español digué «nones» i amb «nones» quedaren.

El porter de l'Avenç es diu Ganaó, es veu que és un *ganadó* *perdió*. De l'Español es distingiren En Perich, En Peidró, l'Espencer i En Sanahuja; de l'Avenç, En Sellarés, l'Alcober i En Molera.

El públic en sortí satisfet i comentant el partit.

En el camp de l'Espanña

El diumenge en el camp dels vermells hi hagué «derroche» de Copes.

El equip de l'Energia de Catalunya i el Fénix de la «ídem», celebraren un partit que resultà ben distret i mogut.

Aquests xicots, que estan acostumats amb les mandangues elèctriques, es veu que també dominen la pilota, doncs acabaren el partit amb un empat a dos goals. La Copa, com que no se la podien partir, se la jugaran un altre dia.

Després l'Espanña i els súbdits del déu Júpiter, s'ho varen fer, però aquests últims estigueren més afortunats, puix varen guanyar amb «salero» i se'n em portaren la Copa cap al Poble Nou.

En Gumbau i En Mauri es veu que són nadadors, puix només feien esforços per a arribar a la Bota; en canvi, En Reyes, no's movia del costat d'En Garrofé.

Tarrassa-Badalona

En homenatge an En Papell, jugaren aquests dos equips un partit per a disputar-se una Copa, i després de jugar-lo, amb propina i tot, quedaren empatats, restant la Copa sense amo... de moment.

Ens alegraren l'existència, En Massanet i En Massagué.

A Palafrugell

Amb motiu de la Festa Major, es celebrà un partit entre el F. C. Barcelona i l'Unió de Sans.

BOTIQUÍ CASOLA

—Diu que agafen als que venen cocaína. Per si o per no, deixa'm desar bé la meva provisió.

Aconseguiren la victòria els nois de Sans, per un goal a zero, emportant-se'n una Copa.

El Fortuna a Barcelona

Els dies 30, 5 i 6, jugarà contra l'Europa el campió gallec que vé precedit de molt renom, puix compta en el seu historial boniques victòries.

BOXA

Poca gent va anar a la vetllada de l'«Espanol» i és que creiem que aquest teatre es troba en un lloc on, des del vodevil fins al cabaret amb *jazzband* o murga sense ordre ni concert, pot influir que la gent digui: «Me'n vaig a la boxa», però s'equivoqui de porta i... no arribi a l'«Espanol». Tot podria ésser. No els hi sembla?

Però deixem-nos de històries i anem al gra, dic, al cop de puny.

Dempsey-Carreras.—Feren un combat on el Dempsey d'estar per casa, va guanyar al seu contrincant. Es veu que el cognom imposa.

Cabañes-Cola.—Una altra vegada ens trobem En Cola aquí, i és que aquest pega molt i això es veu que és una virtut per a caçar contractes. Va rebre En Cabañes que's va retirar, es comprèn que no volia més Cola.

Ruiz-Marcos.—Heu's aquí un altre combat que no's va acabar, puix a l'arribar al quart *round*, En Marcos digué prou.

Urtasum-Fabregat.—Un excel·lent combat feren aquest parell de xicots. Guanyà el primer, encara que'l públic va protestar.

Gastón-Castañé.—Fou un altre combat forçament interessant, doncs En Gastón, tingué de treure tot el gas per a guanyar, puix En Castañé deixava anar cada «castaña», que si estessim a Tots Sants haurien fet negoci.

I prou per avui, que la setmana entrant ja hi tornarem.

NOLUS

ESQUELLA DE LA TORRATXA

Nostra més cordial salutació a l'«Ateneu Enciclopèdic Popular» que tan bona obra fa. En son «Noticiari» d'aquest mes reproduïx un fragment d'un escrit publicat a L'ESQUELLA DE LA TORRATXA. Josep M.ª de Sucre hi publica un article suggestiu i ple d'idees com tots els seus. Hi és publicada, sencera, la conferència que el doctor Aguadé Miró donà a l'Ateneu sobre la casa higiènica i barata. En fi, un bell ressó de les múltiples activitats d'aquella casa i dels homes que la dirigeixen, gent d'espiritualitat i de profund amor al poble al mateix temps.

Hem rebut el primer número d'«Acció Catalana», periòdic setmanal, portaveu de la joventut nacionalista que afirmà el seu ideari en la Conferència Nacional. Sabut es que aquesta joventut s'ha separat de la «Lliga» per a defensar ideals en lloc d'interessos. En això rau la mèdula de la seva acció.

Redacten aquest periòdic joves de molt talent. Amb ells el

catalanisme pren un nou camí. Saludem la seva naixença, cordialment, dient-los:—Podeu fer molt, endavant! Estimeu al poble i no us oblideu mai d'ell! No sigueu un grup tancat. Obriu les vostres portes a tothom qui estimi a Catalunya, vingui del camp que vulgui, mentre porti llum a l'enteniment i noblesa dins del cor.

Els veïns de Santa Eulàlia, enguany han celebrat la seva festa Major amb més esplendor que l'any passat.

Enguany, a més de ballaruga, festes infantils i els Jocs Florals, hi havia partits de futbol i festa teatral en l'envelat.

Els de Santa Eulàlia en saben molt de fer festes lluides i els seus jocs florals han agafat tant nom, que així que s'anuncien fan anar en renou a tots els versaires aficionats al premi florealec.

S'ha projectat fer un homenatge al mestre Pedrell, l'eminent tortosí, el music creador de «La Celestina», «Els Pirineus», «El Comte l'Arnau» i tantes altres belles obres.

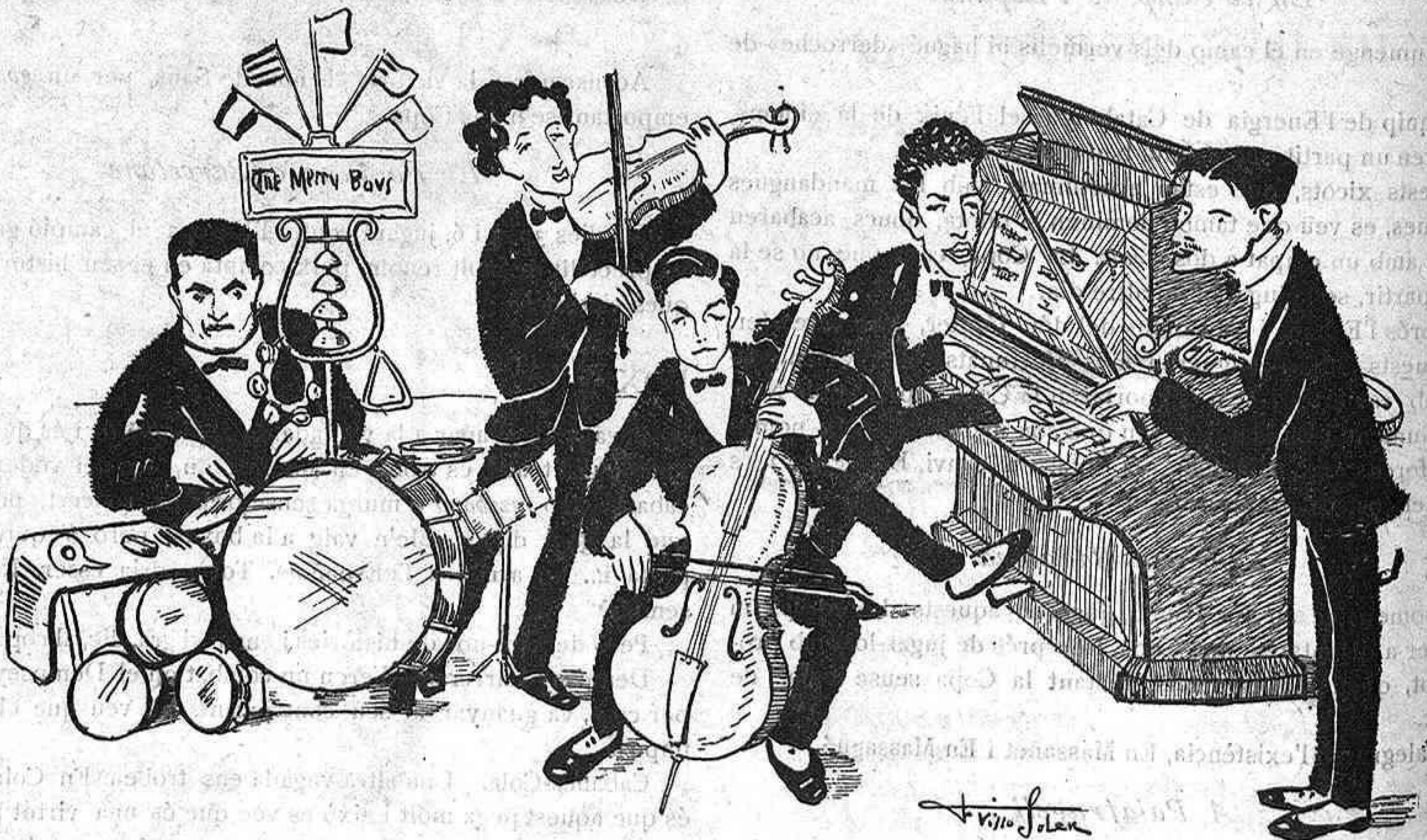
Ja cal que aquest homenatge sigui digne del mestre, això és gran i hermós de debò, perquè sinó enlloc de complau-re'l no faran més que irritar-lo els seus admiradors.

Una vegada que un mestre estranger posà en el programa d'un concert diverses obres de músics catalans, d'En Pedrell només hi figurava una obreta petita i encara col·locada en un lloc poc falaguer del programa, al principi quan la gent encara va entrant, o al final quan el públic ja està cansat. Poques hores abans del concert, el mestre Pedrell es presentà al mestre estranger a fer retirar la seva obra dient:

—A un lleó, el voleu acontentar amb un cigró?... Us heu errat.

Amb això, ja ho saben els de l'homenatge—al que nosaltres ens associem de cor—a un home que és un lleó, no li aneu amb cigrons.

I tornant al mestre Pedrell, que com ja hem dit és tortosí, volem fer notar que sempre ha sigut un independent, un home que ha anat sol amb la seva força i la seva bandera. No ha sigut de

Els que volen musica que ompli, no's queixara. So'n cinc xicots i fem més soroll que la Banda Municipal.

LA MANIA ESTÚPIDA

—Ensenya les mans. Porta la cocaïna!...
 —El que veig és que amb això que pren encara se'ns ha tornat més tonta.
 —I més lletjat!

penyes, ni de grups, ni d'orfeons, ni d'escoles. Ha sigut ell un gran music i un gran fill de Tortosa. Perquè ja és sabut allò tan famós del tortosí:

- D'on ets?
- De Tortosa.
- Valencià?
- De Tortosa!
- Català?
- De Tortosa!!!

Així En Pedrell. A la pregunta:—qui ets?—Sempre ha respost: Jo, jo i jo!

Tots sabem que els homes de Cà la Vila, són molt aficionats als bunyols. A nosaltres si l'oli és bo ja ens agraden també, però vaja que no hi ha dret a que a la Granvia Laietana, sigui permesa aquella bunyoleria, amb una pudor d'olis i greixos, capaç de fer perdre les ganes de tornar a passar més per allí.

Que no hi passa mai el senyor Tinent d'Alcalde, entre 7 i 8, quan comencen la fornada?

Diuenge passat, dia 23 a les 11 del matí, tingué lloc en la sala d'actes de l'«Ateneu Enciclopèdic Popular», cedida per la Junta de dita entitat, la reunió convocada per a constituir una organització que atregui als infants al camí de l'amor a la veritat i al estudi.

L'acte que fou de gran importància per lo distingit i nombros de la concurrència, bellament matitzada per moltes dames,

fou pres'dida pel senyor Clausolles iniciador de la campanya que suggerí la necessitat de dirigir cap a un sol punt totes les energies que lluitaven disperses contra el reaccionarisme que vol apoderar-se de l'ànima de nostra mainada.

Després de la lectura d'un interessant treball del senyor J. M. Francés, començà una discussió portada en tons elevats. Es convingué nomenar un comitè que porti a cap els treballs preliminars per a sentar sobre una base de sòlida ideologia el futur organisme i reunir-se de nou per a la seva aprovació en pública assemblea que oportunament es convocarà.

Barcelona té les seves temporades. Ara té la de les sardanes. Quasi cada dia, a un lloc o altre, sona el flubiol. El darrer diumenge, les ballades eren a la plaça de la ciutat i vàrem tenir una sorpresa. Allí al mig d'un rotllo, puntejaven, molt bé per cert, l'Estevet de Cà la Vila senyor Carrasco, i l'elegant Utrillo de la casa del davant.

De mica en mica sereu populars de debò, nois.

El Marquès d'Alcella, com tot mortal, també té assumptes seus. Aquests bé tenen de resoldre's; i certes coses no s'han de fer pas soles. L'home de la vara, doncs, és fora de Barcelona; mentre torna, fa d'Alcalde l'Enriquet Maynés.

Que anem malament? Ja ho sabem, però amb unes quantes conferències que tinguin En Maynés i En Vidal i Guardiola (a) Rei de la Guardiola, no vos amoïneu que tot s'arreglarà.. Un nou arbitri, a pagar tothom... i a pendre la fresca.

Per uns dies, doncs, el bastó de l'Alcalde ha canviat de mà.

Ens agradaria que En Maynés tingués el bastó mig any. Ho faria tan malament que fins els seus li dirien: *Maynés!* Prou!

Sant Jaume, patró d'Espanya. Potser mai aquest valent mata moros, havia sigut homenatjat com aquest any. Els requetès, a qui això dels tecs es veu que no els hi va del tot malament, n'han organitzat un per a celebrar el Patró de la seva Majestat.

També els senyors del «Círculo del Liceo», que esperaven un dia assenyalat per a inaugurar la peixera nova, han aprofitat el dia de Sant Jaume, per a estrenar els sofàs envellutats, d'on, sense moure's, podran contemplar els estropicis que facin els autos, cotxes, motos, carretons i carretilles, entre els malhaurats que tenen d'anar a peu. A lo que no hi ha dret és a l'emblanquinada que han donat a la façana, perquè a més d'ésser de molt mal gust, deixa.

Instint de previsió:

Una nena de cinc anys que li acaben de tallar els rínxols, els recull amb molta pressa.

—Què fas, ara?—li pregunta la seva *mamà*.
 —Aplego els cabells per a guardar-los.
 —I per què els vols guardar?
 —Per a fer-me'n una perruca quan sia vella.

Respostes pagades

Martin Fábrega: No hem pogut acabar d'entendre el seu treball. Un altre dia escrigui més clar.—Diógenes: L'intenció està bé, però el vers és molt defectuós. Si una altra vegada s'hi mira més, em sembla que farem fira.—Giménez: No ens agrada l'assumpte, perquè s'ha escrit tan bo i dolent sobre el mateix, que avui ja es rebregadíssim. Cal que els joves trobin temes més originals. Per lo demés, no dubto que si envia altres coses les hi podrem publicar.—Marcelí Vidal i Grau: El vers és molt fluixet. Els «Records» estan bé però son massa llargs. No veu que amb ell ompliríem un número de L'ESQUELLA o de *La Campana*? Si envia coses més curtes, en prosa, em penso que podrem publicar-les.

Camera Sevillana
Balmill-...

VENDES AL
COMPTAT I A PLAÇOS

No deixin de visitar
l'Exposició els dies festius

Matrimonis que han dormit
amb un llit dels platejats
viuen sempre enamorats.

SARNA

(RONYA)

ANTISARNIC MARTI

Unic que la cura **SENSE BANY**
Les seves imitacions són cares,
perilloses i de olor repugnant.

Es ven a totes les Farmàcies i
Parlament, 17 **BARCELONA**

ESTOMAGO & INTESTINOS

GASTROL MIRET

REMEDIO SEGURISIMO ● PROBARLO ES CURARSE

DE VENTA EN TODAS PARTES

Bicicletas

PRECIOS-INVEROSIMILES

- **ARAGON 229**

BARCELONA.

EDEN CONCERT

COMTE DEL ASSALT, 12
TELÉFON NÚM 3332 A.

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE—Tots els dies grans espectacles a les 3 1/2, tarda i a les 9 1/2 nit

Gran èxit de **ADELINA NÁJERA** i del transformista **BERTINI**

Colección Diamante

Obras de los más celebrados autores nacionales y extranjeros. Van publicados 125 tomos de unas 200 páginas en 8.º menor.

TOMOS PUBLICADOS

1. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie.
2. — Doloras, 2.ª serie.
3. — Humoradas y cantares.
4. — Pequeños poemas, 1.ª serie.
5. — Pequeños poemas, 2.ª serie.
6. — Pequeños poemas, 3.ª serie.
7. — Colón, poema.
8. — Drama Unive sal, poema, primer tomo.
9. — Drama Universal, poema, segundotomo.
10. — El Licenciado Torralba.
11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie.
12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie.
13. E. Pérez Escribá. Fortuna.
14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz.
15. F. Urreola. Siguiendo al muerto.
16. A. Pérez Nleva. Los humildes.
17. S. Rueda. El gusano de luz.
18. S. Delgado. Lluvia menuda.
19. O. Frontaura. Gente de Madrid.
20. Miguel Melgosa. Un viaje á los infiernos.
21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra.
22. J. M. Matheu. ¡Rataplan!
23. T. Guerrero. Gritos del alma.
24. Tomás Lucoño. Romances y otros excesos.
25. L. Ruiz Contreras. Palabras y plumas.
26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra.
27. J. López Silva. Migajas.
28. F. Pi y Margall. Trabajos sueltos.
29. E. P. Bazán. Arco iris, cuentos.
30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor.
31. M. Matoses (Orzuola). ¡Aleluyas finas!
32. E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes).
33. A. Flores. Doce españoles de brocha gorda.
34. José Estremera. Fábulas.
35. E. Pardo Bazán. Novelas cortas.
36. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos.
37. E. Pardo Bazán. Hombres y mujeres de antaño.
38. J. de Burgos. Cuentos, cantares y chascarrillos.
39. E. Pardo Bazán. Vida contemporánea.
40. Jacinto Laballa. Novelas intimas.
41. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vasco-galegos.
42. F. Pi y Margall. Diálogos y artículos.
43. Charles de Bernard. La casa de los amantes.
44. Eugenio Sue. La Condesa de Lagarde.
45. R. Altamira. Novelitas y cuentos.
46. J. López Valdemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli.
47. R. Soriano. Por esos mundos...
48. L. Taboada. Perfiles cómicos.
49. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare.
50. J. Ortega Munilla. Fina.
51. F. Salazar. Algo de todo.
52. Mariano de Gavia. Cuentos en guerrilla.
53. Felipe Pérez y González. Peccata minuta.
54. Francisco Alcántara. Córdoba.
55. Joaquín Dicenta. Cosas mías.
56. López Silva. De rompe y rasga.
57. Antonio Zozaya. Instantáneas.
58. J. Zahonero. Cuentecillos al aire.
59. L. Taboada. Colección de tipos.
60. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla.
61. Angel R. Ohaves. Cuentos de varias épocas.
62. Alfonso Karr. Buscar tres pies al gato.
63. Francisco Pi y Arsuaga. El Cid Campeador.
64. Vital Aza. Pamplinas.
65. A. Peña y Gofí. Río revuelto.
66. E. Gómez Carrillo. Tristes idilios.
67. Nicolás Estévez. Calandracas.
68. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera.
69. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias.
70. J. M. Bartrina. Versos y prosa.
71. F. Barado. En la brecha.
72. Luis Taboada. Notas alegres.
73. Xavier de Montepín. La señorita Tormenta.
74. A. Zozaya. De carne y hueso.
75. X. de Montepín. Muerto de amor.
76. Conde León Tolstol. Venid á mí...
77. A. Calderón. A punta de pluma.
78. Enrique Murger. Elena.
79. Luis Taboada. Siga la broma.
80. L. G. de Giner. La Samaritana.
81. Cyrano de Bergerac. Viaje á la luna.
82. E. Antonio Flores. ¡Huérfano!
83. Ivan Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote.
84. A. Pestana (Oale). Cuentos.
85. Angel Guerra. Al sol.
86. T. Dostolewsky. Alma infantil.
87. E. de Amlols. Aire y Luz.
88. L. Garofa de Giner. Valentina.
89. E. de Amlols. Manchas de color.
90. Voltaire. Zadig y Micromegas.
91. M. Ugarte. Mujeres de Paris.
92. Obras menores de Cervantes.
93. Obras menores de Cervantes.
94. J. Pérez Zúñiga. Chapucerías.
95. Voltaire. Cándido.
96. Goethe. Las amarguras del joven Werther.
97. J. Benavente. Teatro rápido.
98. Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo.
99. J. León Pagano. La balada de los sueños.
100. A. Guerra. Polvo del camino.
101. Camilo Castello Branco. Maria Moisés.
102. Graça Deledda. Cuentos de la Cerdeña.
103. Antología taurina.
104. Manuel Carretero. La espuma de Venus.
105. Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino.
106. Eça de Queiroz. La nodriza.
107. A. de Chamisso. Pedro Schlemihl ó el hombre que ha perdido su sombra.
108. M. Sarmento. Así.
109. Felipe Trigo. A todo honor.
110. Manuel Ugarte. Los estudiantes de Paris.
111. Fray Luis de León. La perfecta casada.
112. Jorge Manrique. Poesías.
113. El Abate Prevost. Manón Lescaut.
114. J. Givanel Mas. Prosa epistolar.
115. J. Givanel Mas. Devocionario poético.
116. Miguel A. Ródenas. De las majadas al Otero.
117. E. Marquina. Juglarías.
118. Gabriel Miró. Los amigos, los amantes y la muerte.
119. S. Rusiñol. Hojas de la vida.
120. F. de Lamartine. Rafael.
121. A. Karr. El perro de Sir John.
122. E. Zamacols. Rick.
123. A. de Lamartine. Graziella.

Precio de cada tomo: Pesetas 0'60

NOTA.—Los tomos 2-4-15-20-30-38-40-51-66 y 81, están agotados y en reimpresión.

NOVEDAD UNA INGENUA

por JUAN LUIS DE MONTMAR

Un tomo 8.º Ptas. 1'5

F. de P. Camino

EL CABO PEREZ

Memorias de un militar...
de tropa

Un tomo Ptas. 2'40

Francisco Pi y Arsuaga

El proceso de Cristo

Un tomo Ptas. 1

Joaquín M.ª Bartrina

ALGO

(POESÍAS)

Un tomo Ptas. 6

DEMÀ DISSABTE, INTERESSANTÍSSIM NÚMERO DE

La Campana de Gràcia

NO DEIXEU DE COMPRAR EL NÚMERO DE DEMÀ

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además 30 céntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

—No volies anar fins a la bota?... Ja la tenim aquí.
—I jo no cal que vagi a la palanca.